

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Bergen, 17.3.2017

Høringsuttalelse om Storagroe kraftverk i Voss kommune, Hordaland

Naturvernforbundet i Hordaland (NVH) er sterkt skeptisk til at Voss Energi A/S skal få konsesjon til å bygge ut Storagroe kraftverk i Voss kommune med en samlet effekt på 4,1 MW og årsproduksjon på 9,0 GMh. Dette begrunner vi med følgende:

Landskap og hydrologi

For landskapet er inngrepene regnet som liten til middels negative, og området er blitt vurdert til å ha middels verdi for det terrestriske miljøet, og vil gi middels negativ påvirkning for verdifulle naturtyper, middels negativ påvirkning for karplanter, moser og lav, liten negativ påvirkning på fugl og pattedyr. Vi stiller oss skeptiske til denne konklusjonen. Det kommer tydelig fram i rapporten at rørgaten vil legges helt opp mot elva hvor det er registrert flere rødlistearter, tiltaket vil også medføre hogst i gråor-heggeskogen og arealbeslag i den øverste bekkeløften hvor inntaket skal etableres, i tillegg vil kraftstasjonen også ha et arealbeslag i det viktige bekkedraget. Rørgaten trenger et ryddebelte på ca. 40 meter i skogen, og totalt blir rørgaten blir ca. 1700 meter lang fra hovedinntaket og ned til kraftstasjonen, med en diameter på 400 mm, i tillegg til 1100 meter i sidevassdraget. Dette inngrepet vil bli svært synlig i landskapet. Det vil også være nødvendig med en ca. 300 meter lang anleggsvei til inntaket, og det vil utføres sprengningsarbeid hvor det er planlagt et midlertidig deponi langs elva for øverste del, og ved stasjonstomten for nedre delen. Dette forklarer at en kraftutbygning vil ha stor konsekvens på det terrestriske miljøet og landskapet. Rapporten gir derfor ikke et tydelig nok bilde av hvor store konsekvensene av utbygningen vil bli.

Vannføringen vil bli redusert på en 1,7 km lang strekning i vassdraget, og 1,0 km i sideelva. Minstevannføringen er planlagt å være på 34 l/s på vinteren og 58 l/s på sommeren, noen som vil si at vannføringen totalt vil reduseres med 90 % i forhold til middelvannføringen. Det er allerede 180 dager hvor vannføringen er mindre enn minstevannføring i tørre år, og ved en utbygning vil antall dager med vannføring mindre enn minstevannføringen stige betraktelig. Dette vil påvirke flora og faunaen langs elvestrekningen dramatisk.

Biologisk mangfold

Karplanter, moser og lav

Det har ikke tidligere vært registrert noen rødlistearter i influensområdet, men på synfaringen ble det registrert 4 rødlistearter, disse var: skorpefiltlav (NT), alm (VU), ask (VU) og fossfiltlav (EN), i nærliggende vassdrag derimot har det tidligere blitt registrert andre

rødlisterarter, blant annet trollskjegg (NT) og gubbeskjegg (NT) i Tverrelvi. Det vil derfor potensielt finnes enda flere rødlisterarter i området enn det som ble observert på de to dagene (10.08.11 og 06.06.12) Rådgivende Biologer fikk til rådighet til å gå på synfaring.

Rødlisterarten fossefiltlav vokser på trær, og den ble observert på en osp langs vassdraget, det vil derfor ikke være tilstrekkelig å lage en kunstig sprøytesone for å bevare det svært fuktige miljøet denne laven trenger, og ved hogst av skogen rundt vil det også hindre fossefiltlaven i videre formering. Det er også registrert to bekkekløfter, et viktig bekkedrag og en gråorheggskog, hvor de sårbare artene alm og ask vokser, i området, som alle er verdifulle naturtyper. Dette er naturtyper som er svært avhengig av det fuktige miljøet, og ved utbygning av kraftverk vil hogst og redusert vannføring ha stor påvirkning for artsmangfoldet.

Fugl og pattedyr

Det er ikke gjort noen stor undersøkelse av fugl og pattedyr i området, all data her er samlet inn fra registrerte observasjoner. Vassdraget ligger i et område som har innslag av både skog, innmark og nærhet til fjellområder, noe som gjør at artsmangfoldet av fugl og pattedyr trolig er større enn det som er blitt registrert i kjente databaser. Fossekall er en av fuglene som er observert hekkende ved vassdraget. Dette er en fugl som står på Bernkonvensjonens liste 2, som vil si at land som Norge er forpliktet til å frede denne arten og sikre dens leveområde. En redusert vannføring i dens leveområde vil påvirke fossekallen sterkt negativt, den er nemlig avhengig av åpent og rennende vann for å sikre vinterføde. I de nærliggende elvene Tverrelvi og Muggåselvi er det registrert en rekke rødlistede fuglearter, slik som: stær (NT), jaktfalk (NT), strandsnipe (NT), fiskemåke (NT) og vipe (NT). Disse artene kan også befinne seg ved Storagroe og de vil bli sterkt påvirket av en kraftutbygning ved at det vil være en stor menneskelig aktivitet, støy fra anleggsmaskiner, sprenging og annen byggeaktivitet. Det er også påvist observasjoner av rovdyr, som jerv (EN) og gaupe (VU), og rein ved de nærliggende elvene Tverrelvi og Muggåselvi, det er derfor stor sannsynlighet at disse dyrene også kan befinne seg ved Storagroe. Konklusjonen om middels til liten negativ påvirkning som er gjort i konsesjonssøknaden er derfor svært upresis, og grundigere undersøkelser bør gjøres.

Akvatisk miljø

Storagroe renner ut i Teigdalselva som hører til Vossovassdraget som er et nasjonalt laksevassdrag, så det å si at siden kraftverket er planlagt å bygges ovenfor et anadromt vandringshinder og dermed ikke vil få noe påvirkning her er ikke tilstrekkelig. Det er også gjort registreringer på en lokal ørretbestand (ikke anadrom) langs strekket mellom Storagroe og Teigdalselva, og en kraftutbygning vil ha stor negativ påvirkning på denne bestanden. Vannføringen vil reduseres med 48,5 % her og ved plutselig stans av kraftverker og tørrlegging av vassdraget, dette kan skje i forbindelse ved test og igangkjøring av kraftanlegget.

Det er ikke gjort noen undersøkelser på bunndyrfaunaen, så denne kunnskapen er svært mangelfull. Men en redusert vannføring vil påvirke bunndyrfaunaen svært negativt. Den vil få mindre eller ingen arealer å leve på, og dersom elveleiet tørker ut, vil arter forsvinne. I tillegg til at bunndyrfaunaen er næringsgrunnlag for andre arter, f. eks fossekall. Det akvatiske

miljøet er også utilstrekkelig kartlagt, og antakelser om at det ikke finnes ferskvannsbiologiske organismer av verdi er ikke tilstrekkelig.

Det bør stilles mye høyere krav til vitenskapelige krav og dokumentasjon i konsekvensutgreiinger, og her vil vi gjerne henvise til Naturmangfoldsloven §8 første ledd som sier: *”Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap og arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.”* Vi vil også henvise til §9 i Naturmangfoldsloven om føre-var-prinsippet: *”Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.”*

Friluftsliv og samlet belastning

En eventuell utbygning av Storagroe kraftverk vil påvirke flora og fauna negativt ved en redusert vannføring og hogst. Det er også en del lokal hjortejakt og småviltjakt i området, samt friluftstinteresser med opplevelsesverdi og tursti for turgåere langs Storagroe. Tiltaket vil dermed ha en påvirkning for de lokale friluftstinteressene, spesielt vil utbygning av vei og rørgater vil virke negativt inn på naturopplevelsen.

I tillegg til dette, ønsker Naturvernforbundet Hordaland vise til flere småkraftprosjekter som er til vurdering i deler av Vossovassdraget. Å la stadig flere småkraftverk få konsesjon på utbygning fører til at det blir mindre og mindre urørt natur. To tredjedeler av norske vassdrag ligger allerede i rør og vi opplever i dag et stort utbyggingspress mot de fortsatt bevarte elvene. Arealendringer, som blant annet kraftutbygning fører med seg, er den største trusselen mot norsk natur. Naturmangfoldsloven sitt prinsipp om økosystemtilnærming og samlet belastning, §10: *”En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for,”* lovfester at alle nye inngrep, som utbygging av småkraftverk, må vurderes samlet for å kunne få et oversyn på konsekvensene. Jo flere inngrep som er gjort eller planlagt utført i området, jo større verdi får de vassdragene som står igjen, og jo høyere krav burde det stillest for at NVE skal få tildelt nye konsesjoner.

Med vennlig hilsen

For Naturvernforbundet Hordaland

Synnøve Kvamme
Leder

Linn Vassvik
Saksbehandler